

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE
BEGROTING

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

dinsdag

10-09-2002

14:30 uur

mardi

10-09-2002

14:30 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.leChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publicaties@leChambre.be</i>

INHOUD

Interpellatie van de heer Gerolf Annemans tot de 1
minister van Financiën over "leningen aan de
Staat Nepal" (nr. 1371)

Sprekers: **Gerolf Annemans, Didier
Reynders**, minister van Financiën

SOMMAIRE

Interpellation de M. Gerolf Annemans au ministre 1
des Finances sur "l'octroi de prêts à l'Etat
népalais" (n° 1371)

Orateurs: **Gerolf Annemans, Didier Reynders**,
ministre des Finances

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

van

du

DINSDAG 10 SEPTEMBER 2002

MARDI 10 SEPTEMBRE 2002

14:30 uur

14:30 heures

La séance est ouverte à 14.35 heures par M. Eric van Weddingen, président.
De vergadering wordt geopend om 14.35 uur door de heer Eric van Weddingen, voorzitter.

01 Interpellatie van de heer Gerolf Annemans tot de minister van Financiën over "leningen aan de Staat Nepal" (nr. 1371)

01 Interpellation de M. Gerolf Annemans au ministre des Finances sur "l'octroi de prêts à l'Etat népalais" (n° 1371)

01.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat wij geen rel krijgen met onze gebruikelijke voorzitter wanneer die hier straks aankomt. Aangezien dat echter een rel bij de MR zou zijn, zal ik mij daar niet veel van aantrekken.

Mijnheer de minister, ik zal niet veel van uw tijd in beslag nemen. Mijn interpellatie is eigenlijk louter formeel, u weet dat. Ik heb tijdens het debat over Nepal uw gretigheid gezien om te antwoorden op vragen van zowel collega De Crem als van mijzelf. U werd echter overvleugeld, overklast zelfs, door uw twee collega's, onder wie de eerste minister die ter plekke geantwoord heeft, en ook nadien. De minister van Landsverdediging heeft tot nu toe niets gezegd. Misschien krijgen wij nog de gelegenheid met hem te praten. Met minister Michel hebben we vorige zaterdag al kunnen praten. Ook hij bleef echter nogal duister over die Delcredere-zaak en over de leningen van staat tot staat. Bijgevolg ben ik nu aanbeland bij de man die ons dat alles in detail zal kunnen uitleggen, te weten: uzelf.

Vandaar, mijnheer de minister, mijn dubbele maar vrij korte vraag. Ik maak een onderscheid tussen de leningen van staat tot staat en de Delcredere-dienst.

Ik heb begrepen dat in het verleden België nogal wat leningen van staat tot staat heeft toegekend. Dat was trouwens de reden waarom Louis Michel knarsetandend op de trappen van het Egmontpaleis stond, waar hij de eerste minister van Nepal zou ontvangen. In afwachting van diens komst zei hij toen knarsetandend: "Pas op: als er een probleem is met mijn wapens, zal er ook een probleem zijn voor de Vlaamse industrie".

Wij, Vlamingen, vroegen ons allemaal af wat dat kon zijn. Ik vermoed – hierop zult u mij weten te antwoorden, mijnheer de minister – dat het gaat om leningen van staat tot staat die België dit jaar in verband met drie bestellingen heeft toegekend. Het gaat om bestellingen van Alcatel, van ADB Zaventem voor vlieghaveninrichtingen en van Telkon voor een telenetwerk. Ik neem aan dat er nog andere vroeger toegestane leningen in het pakket zijn meegenomen, waarover u ons ook zeker zult willen inlichten.

Wij vermoeden allemaal, althans ik zeker, dat de vice-eerste minister Louis Michel duidelijk heeft willen maken dat de leningen van staat tot

01.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Lors des précédents débats sur le Népal, je n'ai guère obtenu d'informations à propos des différents prêts conclus entre la Belgique et le Népal. Existent-ils et sont-ils compromis? Le ministre Michel s'est en effet exprimé en des termes menaçants à l'égard de l'économie flamande: si la Flandre fait obstacle à l'exportation d'armes de la FN, l'industrie flamande doit également craindre des difficultés. Ces déclarations ont suscité une certaine panique au sein des sociétés Alcatel, ADB et Telcom. D'autres entreprises sont-elles concernées par de tels prêts? Comment est contrôlée la régularité de ces projets? Existe-t-il effectivement un lien direct entre ces projets de financement et la livraison d'armes?

Le 5 août, l'Office du Ducroire a décidé de couvrir les risques inhérents à ces prêts, parfaitement conscient qu'ils sont bien réels. L'office a donc formulé d'importantes réserves et n'a pas pu adopter de position unanime. Cette information est-elle exacte? Qu'a déclaré le ministre Michel à ce sujet, le 11 juillet? Est-il vrai que la livraison d'armes actuelle ne constitue que la première phase d'une série d'exportations?

staat voor Alcatel en dergelijke wel een probleem kunnen vormen indien de FN-wapens voor Nepal ook een probleem zijn. Dat zorgde voor een klein beetje paniek in de Vlaamse industrie, wat mijns inziens ook de bedoeling was van de heer Michel.

Mijn vraag in verband met de leningen van staat tot staat is tweërlei. Ten eerste, heeft de regering nog andere leningen goedgekeurd dan dewelke ik heb vermeld? Zo neen, op welke wijze controleert de Belgische Staat en de regering de ordentelijke uitvoering van die leningen van staat tot staat? Met name, zou er een verband kunnen worden gemaakt tussen de financiering van de hier genoemde projecten en de wapenaankoop bij de Fabrique National?

Een tweede aspect – minder belangrijk wat mij betreft, alhoewel niet van enig belang ontbloomt – gaat over het u wellicht bekende Delcredere-dossier over de levering van de FN-wapens.

Het Delcredere-dossier is op 5 augustus goedgekeurd. Dat is dus ruim na 11 juli. Mijn vraag is: wat heeft Louis Michel op de Ministerraad van 11 juli gezegd of wat heeft hij kunnen zeggen over dat Delcredere-dossier? De risicodekking werd sterk betwist binnen de Delcredere-dienst. Overigens nu nog altijd schat Delcredere het politiek risico voor kredieten met een middellange of lange looptijd als maximaal in, op 7 dus. Zelfs voor speciale transacties schat de dienst het risico in op 4 en voor kortlopende kredieten nog op 2. Ik neem aan dat die informatie correct is, anders kunt u ons hier vandaag andere informatie verschaffen. Binnen de Delcredere-dienst werd ernstig voorbehoud gemaakt. Er was dan ook geen unanimité voor de goedkeuring van het dossier op 5 augustus.

Voor zover ik vernomen heb uit de interpellaties van collega De Crem, waarop Louis Michel voorts niets geantwoord heeft, zou het volgens het Delcredere-dossier zelfs gaan om een eerste levering in het kader van een levering in schijven. Ik verwijs op mijn beurt naar wat collega De Crem uit het dossier voorlas – ik citeer –: "het gaat om een eerste fase in een voorlevering van een aantal op til staande leveringen". Ik weet niet hoe dat vertaald is en of het zo letterlijk in het Delcredere-dossier staat. Maar wilt u zo goed zijn, als bevoegde minister, ons daarover meer informatie te verschaffen?

01.02 Didier Reynders, ministre: Monsieur le président, je vais tenter de préciser un certain nombre de points en la matière.

Er waren niet alleen leningen van staat tot staat voor specifieke materialen, maar er was ook een interventie van de Delcredere-dienst voor verschillende projecten.

Eerst en vooral, geen enkele staatslening werd toegekend om een wapenlevering aan Nepal te financieren. Dat is klaar en duidelijk.

Andere projecten werden wel bekostigd door middel van staatsleningen. Drie leningen van staat tot staat werden in juni 2001 aan Nepal toegekend. Zij sloten aan bij drie eerder goedgekeurde dossiers: in 1984 voor 100 miljoen frank; in 1986 voor 150 miljoen frank; en in 1993 voor 100 miljoen frank. Alle drie waren zij ten gunste van Bell Telephone Manufacturing Company (BTMC) in Antwerpen.

Wat de drie staatsleningen betreft die goedgekeurd zijn in juni 2001, gaat het om volgende dossiers.

01.02 Didier Reynders, ministre: Aucun prêt d'Etat n'a été octroyé pour financer une livraison d'armes au Népal.

D'autres projets peuvent toutefois bénéficier d'une telle aide financière. Trois dossiers de ce type ont déjà été adoptés par le passé, tous trois au bénéfice de la société Bell: les prêts se montaient à BEF 100 millions en 1984, à BEF 150 millions en 1986 et à BEF 100 millions en 1993.

En juin 2001, trois prêts d'Etat sont venus s'ajouter à ces dossiers. Le premier concerne la troisième tranche d'un projet télécom de Alcatel Bell, à Anvers, et s'élève à 2,5 millions d'EUR. Finexpo ayant rendu à ce sujet un avis unanime et

Ten eerste was er een staatslening ten gunste van Alcatel Bell Antwerpen. Het betrof het derde luik van een telecommunicatieproject, met name de levering van lijnen en telefooncentrales, de technische bijstand en de beroepsopleiding voor een totaalbedrag van 2,5 miljoen euro.

Het op 28 februari 2001 door het comité Finexpo uitgebrachte advies was unaniem. Het advies van de Inspectie van Financiën op 10 april 2001 was positief. Ook het advies van Begroting op 28 mei 2001 was gunstig. De Ministerraad heeft het derde luik op 1 juni 2001 goedgekeurd en het akkoord voor de staatslening werd op 27 november 2001 ondertekend. Ter herinnering: het eerste luik voor 2,1 miljoen euro werd op 7 mei 1999 goedgekeurd.

Het tweede luik ten belope van 2.400.000 euro werd op 12 mei 2000 goedgekeurd. Overigens, het eerste luik werd dus door twee ministers van de vorige regering goedgekeurd, aangezien ik mijn ambt pas sinds 12 juli 1999 uitoefen.

De tweede staatslening was ten gunste van ADB, een vennootschap gevestigd te Zaventem, voor een saneringsproject van 5 Nepalese luchthavens – hieronder verstaan we luchthavenverlichting, afbakening van de pistes en het leveren van veiligheidsmateriaal –, dat door de Nepalese overheden van de burgerluchtvaart als dringend werd bestempeld. Ze bedroeg 4.200.000 euro. Hierbij gold dezelfde procedure. Het door het comité Finexpo gevraagd advies van 28 februari 2001 was unaniem. Het advies van de Inspectie van Financiën van 10 april 2001 was positief. Het advies van Begroting van 28 mei 2001 was gunstig. De Ministerraad heeft de lening op 1 juni 2001 goedgekeurd. De volmacht voor de Belgische ambassade in New Delhi werd in augustus 2001 door mezelf ondertekend. De goedkeuring van de staatslening werd nog niet ondertekend.

De derde staatslening ten gunste van Telkon nv uit Brasschaat betrof een studieproject voor de levering en de plaatsing van radiocommunicatiesystemen om de oostelijke landbouwgebieden van het land te kunnen ontsluiten, en dit door de aansluiting van 600 landbouwcentra te garanderen op de telefooncentra van de districthoofdplaatsen. Het project omvat 9 netten voor een totaalbedrag van 3.286.000 euro.

Het door het comité Finexpo uitgebracht advies van 28 februari 2001 was unaniem. Het advies van de Inspectie van Financiën van 10 april 2001 was positief en het advies van Begroting van 28 mei 2001 was gunstig. De Ministerraad heeft die lening op 1 juli 2001 goedgekeurd. De volmacht aan de Belgische ambassade in New Delhi is in augustus 2001 door mijzelf ondertekend. De goedkeuring van de staatslening werd nog niet ondertekend. Er waren dus enkele projecten in de jaren tachtig en drie belangrijke projecten met een staatslening in 2001. Naast het project met Alcatel Bell waren er dus nog twee andere projecten in 2000 en 1999. Deze nieuwe projecten kosten ongeveer 10 miljoen euro.

Wat de staatsleningen betreft, geniet Nepal de volgende voorwaarden: een interest van 0% gelet op het kleine inkomen per inwoner van Nepal, dat tot de minst ontwikkelde landen behoort, en een terugbetaling op 30 jaar met 10 jaar vrijstelling. Finexpo, de Inspectie van Financiën en de minister van Begroting brengen advies uit over sommige criteria: ontwikkelingsrelevantie, begrotingsweerslag, Belgische verwerking enzovoort. De politieke opportuniteit wordt door de Ministerraad beoordeeld. Alle beslissingen voor toekenningen van staatsleningen worden door de Ministerraad aangenomen en worden als dusdanig in

l'avis de l'Inspection des Finances et du Budget étant également positif, le Conseil des ministres a approuvé ce prêt le 1er juin 2001. Les première et deuxième tranches de ce projet, de 2,1 et 2,4 millions d'EUR, avaient été approuvées sous le gouvernement précédent.

Le deuxième prêt a été accordé au profit d'ADB, une société établie à Zaventem. Il s'agissait d'un projet de réhabilitation de cinq aéroports népalais, pour un montant de 4,2 millions d'euros. Le troisième prêt était destiné à la société Telkom (Brasschaat) dans le cadre d'un projet d'étude de systèmes de radiocommunication permettant de désenclaver des régions rurales, pour un montant total de 3,286 millions d'euros. La procédure suivie pour ces deux prêts est similaire à celle appliquée pour le projet Alcatel. Le Conseil des ministres les a approuvés le 1er juin 2001 mais l'accord n'a pas encore été signé.

Les conditions sont très favorables pour un pays pauvre comme le Népal, qui bénéficie d'un taux d'intérêt de 0%. Le remboursement s'étale sur trente ans, avec une période d'exemption de dix ans. Pour rendre son avis, Finexpo prend notamment en considération le potentiel de développement du prêt, tandis que le Conseil des ministres apprécie l'opportunité politique. La transparence n'est pas un vain mot: les décisions font l'objet d'un communiqué de presse.

En ce qui concerne les garanties octroyées par l'Office national du Ducroire, un seul dossier est couvert pour compte de l'Etat: Alcatel-Bell. La police, d'une valeur de près de 3 millions d'euros, n'a pas encore été émise.

Les autres dossiers sont couverts pour compte propre de l'Office. Le dossier FN n'est pas couvert par l'Etat. Cette décision n'a en effet été prise que le 5 août. Il s'agit d'un montant de 15 millions d'euros dans le cadre d'un contrat de 25 millions d'euros. En d'autres termes, il s'agit d'une simple valorisation des risques.

persmededelingen vermeld. Die vraag werd ook gesteld op een algemeen debat inzake de communicatietransparantie. Er wordt gezorgd voor de nodige transparantie over de verschillende staatsleningen na de Ministerraad van 1 juli 2001.

Pour ADB, la couverture du Ducroire est de 3,2 millions d'euros.

Wat de garanties betreft die door de nationale Delcredere-dienst worden toegestaan, loopt er voor rekening van de Staat één enkele zaak: Alcatel Bell Antwerpen. Die zaak werd goedgekeurd door de raad van bestuur van Delcredere op 14 januari 2002. Ik heb mijn akkoord gegeven op 11 juli 2002 voor een waarborg van 2,990 miljoen euro, dus bijna 3 miljoen euro, daarbij enkel uitgaand van de belofte dat de polis nog niet werd uitgegeven. Kortom, er loopt maar één operatie voor rekening van de Staat. Daarnaast werden vier gevallen gedekt door de Delcredere-dienst zelf.

Het dossier-FN Herstal over de uitvoer van wapens werd niet gewaarborgd voor rekening van de Staat. Daarnaast waren er een belofte voor ADB Zaventem, voor 3,230 miljoen euro, en twee polissen voor Alcatel Bell Antwerpen, voor respectievelijk 1,260 miljoen euro en 110.000 euro. Het klopt dat de beslissing in verband met FN Herstal dateert van 5 augustus 2002, dus inderdaad bijna een maand na 11 juli. Daar was een bedrag van 15 miljoen euro mee gemoeid voor een contract van 25 miljoen euro. Dat wil zeggen: het risico wordt ingeschat op 15 miljoen euro, op een contract van 25 miljoen euro. Die beslissing werd door de Delcredere-dienst voor eigen rekening genomen.

Samengevat: er loopt bij Delcredere maar één operatie voor rekening van de Staat, te weten die van Alcatel Bell.

Mijnheer de voorzitter, voor de leden van deze commissie heb ik een nota opgesteld met alle precieze inlichtingen in verband met die zaak, in verband met de verschillende staatsleningen en ook in verband met de verschillende interventies van de Delcredere-dienst: vier voor eigen rekening en één voor rekening van de Staat.

01.03 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik heb nog een korte bijkomende vraag voor u. Klopt het wat collega De Crem met zoveel verve heeft beweerd en nog beweert, met name dat in het kader van het Delcredere-dossier gesproken werd over een eerste levering door FN?

01.03 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Est-il exact que le premier dossier de la FN à l'Office du Ducroire fait état d'une 'première' livraison? On pourrait dans ce cas en conclure qu'il y en aura une autre.

01.04 Minister Didier Reynders: Het dossier slaat op dekking van een risico ten belope van 15 miljoen euro voor de hele operatie. Er zijn wel verschillende luiken aan dat contract, dus telkens voor een bedrag kleiner dan 15 miljoen euro. Er is geen dossier voor andere operaties. Er is maar een contract van 25 miljoen euro. Ik heb de precieze cijfers niet.

01.04 Didier Reynders, ministre: Il s'agit de différentes tranches dans le cadre d'un même contrat. Votre conclusion n'est donc pas fondée.

01.05 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Klopt het dat er om een dekking door de Delcredere-dienst gevraagd is voor een eerste levering, die deel uitmaakt van een groter contract? A contrario zouden wij uit het Delcredere-dossier kunnen afleiden dat er nog een wapenlevering aan Nepal komt.

01.06 Minister Didier Reynders: Het dossier geldt voor iets meer dan 5.000 wapens.

01.07 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik dank u in elk geval voor al uw inlichtingen. Wij zullen de zaak voort van

nabij volgen. Ik denk dat het nuttig was dat u toelichtingen verschaft hebt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.52 uur.
La réunion publique de commission est levée à 14.52 heures.*